

ONLAYN KURSLARNING TIL O'RGANISHDAGI O'RNI VA AHAMIYATI

Komilova Z.X

Farg'ona Davlat universiteti

xumor851@mail.ru

Zilola To'lqinova

FarDU talabasi

Annotatsiya: Bugungi kunda dunyo jadal sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Globallashuv, texnologiyalar taraqqiyoti va internetning keng tarqalishi natijasida ta'lim jarayoni ham tubdan o'zgarib bormoqda. Ayniqsa, chet tillarini o'rganish sohasida onlayn ta'lim tizimi yangi bosqichni boshlab berdi.

Kalit so'zlar; Globallashuv, texnologiyalar taraqqiyoti, internet, chet tillar, olayin kurslar.

Аннотация: Сегодня мир стремительно развивается. Глобализация, технологический прогресс и повсеместное распространение интернета радикально меняют и сам процесс обучения. В частности, онлайн-обучение открыло новую эру в изучении иностранных языков.

Ключевые слова: Глобализация, технологическое развитие, интернет, иностранные языки, онлайн-курсы.

Abstract: Today's world is evolving rapidly. Globalization, technological advancement, and the widespread use of the internet are radically changing the educational process. Online learning, in particular, has ushered in a new era in foreign language learning. Til bilish bugungi kunda nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki kasbiy muvaffaqiyat uchun ham zarur omilga aylandi. Shu bois, o'quvchilar, talabalar va mutaxassislar o'z bilimlarini mustaqil ravishda oshirish uchun onlayn kurslardan keng foydalanishmoqda. Onlayn kurslar o'zining qulayligi, tejamkorligi va interfaolliigi bilan an'anaviy ta'limdan sezilarli darajada farq qiladi.

Keywords: Globalization, technological development, internet, foreign languages, online courses.

1. Onlayn kurslar nima va ular qanday ishlaydi

Onlayn kurslar — bu internet orqali ta'lim olish tizimi bo'lib, unda darslar video, audio, matn yoki jonli muloqot ko'rinishida olib boriladi. O'quvchi istalgan joyda — uyda, ishxonada yoki yo'lda bo'lsa ham, internet tarmog'i orqali darslarga kirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Bunday kurslarda foydalanuvchilar o'z qurilmalari orqali tizimga kirib, ma'lum bir dastur bo'yicha tilni bosqichma-bosqich o'rganadilar. Har bir bosqichda mashqlar, testlar, tinglab tushunish topshiriqlari va suhbat darslari mavjud bo'ladi.

2. Onlayn kurslarning afzalliklari

Onlayn kurslarning ommalashishiga bir qator sabablarga ko'ra ehtiyoj ortib bormoqda. Ularning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

Moslashuvchanlik va qulaylik – o'quvchi o'ziga qulay vaqtda, istalgan joyda ta'lim olishi mumkin. Bu ayniqsa ish bilan band yoki turli hududlarda yashovchi insonlar uchun muhimdir.

- Tejamkorlik – an'anaviy kurslarga nisbatan arzon, transport va yashash xarajatlari talab qilinmaydi.

- Interfaollik – ko'plab onlayn platformalarda interfaol o'yinlar, testlar, videodarslar va jonli muloqot orqali o'rganish jarayoni yanada qiziqarli kechadi.

- Xalqaro tajriba – dunyoning turli davlatlaridan bo'lgan o'qituvchilar va o'rganayotganlar bilan bevosita muloqot qilish imkoniyati mavjud.

- Mustaqil o'rganish – o'quvchi o'z tezligida darslarni o'zlashtiradi, xatolarini tahlil qiladi va istalgan paytda darslarni qayta ko'rishi mumkin.

3. Mashhur onlayn platformalar va ularning imkoniyatlari

Bugungi kunda dunyoda turli xil onlayn ta'lim platformalari mavjud. Ular orasida eng mashhurlari:

- Duolingo – o'yin shaklidagi mashqlar orqali so'z boyligini oshirishga yordam beradi.

- Coursera va edX – universitet darajasidagi kurslarni taklif etadi, malaka oshirish imkonini beradi.

- BBC Learning English, British Council Learn English – tinglab tushunish va talaffuzni rivojlantirish uchun juda foydali.

- Preply va Italki – jonli muloqot orqali chet ellik o'qituvchilar bilan mashg'ulotlar o'tkazish imkonini beradi.

Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoqlardagi til o'rgatuvchi sahifalar, YouTube'dagi bepul video darslar va mobil ilovalar ham til o'rganish jarayonining muhim qismiga aylangan.

4. Onlayn ta'limning cheklovlari va muammolari

Shuni ham ta'kidlash joizki, onlayn kurslar hamma uchun bir xil samarali bo'lmasligi mumkin. Ba'zi cheklovlar mavjud:

- Internet sifati past bo'lgan hududlarda darslarga to'liq qatnashish qiyinlashadi.

- O'quvchidan yuqori darajada intizom va o'z-o'zini nazorat qilish talab etiladi.

- Jonli muloqot yetishmasligi ayrim hollarda soʻzlashuv koʻnikmalarining sust rivojlanishiga olib keladi.

Shunga qaramay, bu kamchiliklarni toʻgʻri yondashuv va motivatsiya yordamida bartaraf etish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, onlayn kurslar zamonaviy taʼlim tizimining ajralmas qismiga aylangan. Ular til oʻrganish jarayonini oson, qulay va hammabop holga keltiradi. Onlayn taʼlim tufayli geografik masofa, vaqt va xarajatlar muammosi endi tosiq bolmayapti.

Til oʻrganishni istagan har bir kishi endi oʻz uyi qulayligida xorijiy tilni mukammal oʻrganishi mumkun.

Demak,onlayn kurslar-bu raqamli asrda bilim eshiklarini ochuvchu kalitdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.Mengaliyeva.M. Internet va ijtimoiy tarmoqlarda tilning oʻzgarishi.
- 2.GRAHAM. S. (2019).” Innovations in Education. Remote teaching “. ISBN:978-9974-8700-0-0.British Council,p.164.
- 3.Mirziyoyev Sh.M.Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz.-Toshkent:Oʻzbekiston ,2017.-488 b.
- 4.Taʼlim muhitining transformatsiyasi:zamonaviy oʻqitishda raqamli texnologiyalarning oʻrni” xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari toʻplami.Toshkent 2025-yil 16-aprel,22-23-betlar.
5. Tojiboyev, I., & Karimova, N. (2022). Raqamli taʼlim muhitida boʻlajak oʻqituvchilarni tayyorlashning metodik asoslari. Taʼlim va innovatsion tadqiqotlar jurnali, 4(3), 87–95.
6. Qodirova, M. (2021). Oʻzbekistonda raqamli taʼlimni joriy etishning tashkiliy-pedagogik asoslari. Pedagogika va psixologiya jurnali, 2(1), 56–63.
7. Tojiboev I.T., Komilova Z.X. (2023). Some approaches to teaching programming languages in professional educational institutions. Education and science in the XXI century. 2 (38).
8. Tojiboev I.T., Komilova Z.X. (2023) The role of information technologies in teaching technical sciences in professional educational institutions. Scientific and practical journal “Technique”. Issue No.1.
9. Komilova, Z. Kh. (2023). The role and importance of information technology science in today's society. Education and innovative research. Bukhara State University, 2(2), 234-237.
10. Komilova Z.Kh,Nazirjonova. F.S The role of new information technologies in education. Экономика и социум. 2021, № 4-1 (83), -С.167-170.

11. Z. X. Komilova. Axborot texnologiyalari fanining hozirgi jamiyatlardagi o'rnini va ahamiyati //Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. Buxoro davlat universiteti. – 2023. – T. 2. – №. 2. – C. 234-237.

12. Z. X. Komilova & F. S. Nazirjonova. (2020). The value and role of interactive methods in the development of information technology in primary school pupil. *Academicia An International Multidisciplinary Research Journal (Double Blind Refereed & Reviewed International Journal)*. ISSN, 2249-7137.

